

47.

2012-08-28

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen Registraturet	
Ink.	2012 -09- 17
Dnr:	529-1334/2012
Till:	RI

Motion av Åsa Jernberg (MP) och Stefan Nilsson (MP) om att inrätta ^{-ndet av} en social investeringsfond i Stockholms stad

Det är inte ovanligt att beslutsfattare erkänner det långsiktiga värdet av förebyggande insatser, men samtidigt fattar beslut som är alltför kortsiktiga därför att insatser behövs för dem som har störst behov här och nu (ofta lagbundna insatser) och för att en budget i balans kräver det.

Fenomenet kallas "temporal inkonsistens"¹. Trots att det ofta tidigt, redan i förskoleåldern, går att se vilka barn det riskerar att gå snett för senare i livet, är det sällan som tillräckliga insatser sätts in förrän det gått väldigt långt utför och då blir kostnaderna mångfalt större. Vi vet, att om vi lyckas bespara ett enda barn en placering på ett långväga HVB-hem genom tidiga insatser så betalar de sig flera gånger om förutom de mänskliga vinsterna, som ändå är de viktigaste.

Miljöpartiets förslag för att komma runt fenomenet med kortsiktiga beslut är att binda upp pengar till tidiga och förebyggande insatser i en social investeringsfond. Några viktiga kriterier² för en social investeringsfond:

1. Medel frigjorda och avsatta för att användas för sociala preventiva och rehabiliterande åtgärder
2. Placeras på särskild plats/konto, i någon mening "skyddade"
3. Beslutas om i särskild ordning
4. Innehåller inslag av både långsiktighet och samverkan/helhetssyn
5. Har någon form av avskrivningsplan/modell
6. Insatserna ska vara kunskapsbaserade och följas upp

SKL:s ekonomer menar att det är fullt rimligt att benämna sociala satsningar som investeringar. Däremot är det inte redovisningsmässigt möjligt att bokföra fondmedlen som investeringar och göra avskrivningar.

Flera kommuner har infört sociala investeringsfonder, däribland Umeå, Nynäshamn och Norrköping. Norrköping är det enda exemplet på en "cirkulerande" fond. Med det menas att i takt med att en enhet sparar in pengar på en tidig satsning så betalar den tillbaka motsvarande pengar till investeringsfonden.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) beslöt på sin kongress hösten 2011 att bifalla en motion om att utreda hur möjligheterna till förebyggande och långsiktigt arbete kan stärkas³. SKL kan bistå kommuner med granskningar av projektansökningar till sociala investeringsfonder för att bedöma om kalkylerna håller, och även med uppföljning av projekt.

¹ "Sociala investeringar", redovisning och resurstilldelning, PM av Stefan Ackerby, SKL

² Nationalekonom Ingvar Nilsson

³ <http://kongress2011.skl.se/motioner-och-handlingar/styrelsens-yttranden/motion-17-sociala-investeringar-sanker-kostnaderna>

I Stockholms stad har den moderatledda majoriteten skurit ner på socialtjänstens resurser med 10-15 procent sedan den tillträdde i slutet av 2006, bland annat genom att inte uppräknings görs för löne- och prisökningar. I Rinkeby-Kista har det gått så långt att socialtjänsten har "växande svårigheter för social omsorg att genomföra sitt uppdrag enligt lagens intentioner för de barn och ungdomar som är socialtjänstens målgrupp"⁴. Flera andra stadsdelar har larmat om samma sak – de får allt svårare att leva upp till lagkraven med ständigt minskande resurser.

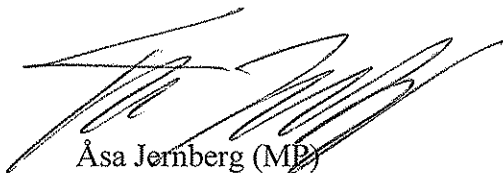
Miljöpartiet anser att det är helt nödvändigt med en generell ekonomisk upprustning av socialtjänsten. I vårt senaste budgetförslag har vi bl.a. en satsning på den sociala barn- och ungdomsvården som motsvarar en tioprocentig förstärkning.

Men staden behöver också inrätta en social investeringsfond, som gör det lättare att satsa långsiktigt. På det sättet går det också att visa att förebyggande insatser verkligen är samhällsekonomiskt försvarbara. Därmed går det att skapa incitament för att satsa mer resurser på förebyggande arbete också i ordinarie driftsbudget. Rektorer, pedagoger, förskolelärare och socialsekreterare vet ofta vad som skulle behöva göras för att vända en negativ utveckling, men de saknar det ekonomiska utrymmet. Med en social investeringsfond kan de få hjälp att leda sina idéer i bevis.

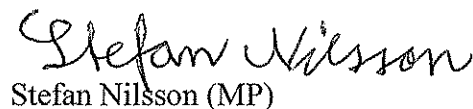
I Tertialrapport 1 prognostiserades ett överskott för Stockholms stad på omkring en miljard kronor för 2012. Om denna prognos står sig någorlunda året ut anser vi att staden ska avsätta 200 miljoner kronor till en social investeringsfond. Vi föreslår att staden utgår från den modell som används i Norrköping, det vill säga fonden ska vara cirkulerande med återbetalningskrav till fonden. För att en ansökan ska kunna beviljas medel ur fonden ska den åtföljas av en välgrundad uppföljningsplan. Det ska på goda grunder kunna beräknas att kommunens kostnader minskas samtidigt som mänskliga vinster görs.

Vi föreslår att fullmäktige beslutar

1. att Stockholms stad avsätter 200 miljoner kronor till en social investeringsfond
2. att stadsledningskontoret får i uppdrag att utforma investeringsfonden som en cirkulerande fond med återbetalningskrav

Åsa Jernberg (MP)

Stefan Nilsson (MP)

⁴ Rapport om socialtjänstens arbete med barn och ungdom, DNR 2.6.1-0348/2012